

Téereb Dañeel — Téeméeri Juroom-Ñett ak Juróom-Benn

Kirist bu Mag ci ndam: Mëngale yu wax ci kanam ci Daniel ak Révélation

Jeff Pippenger

2024-04-05

Pexe Kirist ci Daniyel saar fukki bi, mooy benn pexe bi Yowaana gisoon ci Kàddug Peeñ gi. Moo doon pexe “marah” bi, te loolu mooy wax ju jigéen ci pexe “mareh” bi ci feeñug Kirist. “Mareh” mooy pexe bu ñaari junni ak ñetti téeméeri at yi, te li ko gën a am solo mooy “feeñ.” “Feeñug” Kirist ba tax ci Daniyel ak Yowaana, ñoom ñaar ñépp, ay pexe lañu woon ci Kirist bu ñu màggal.

Te ca ñaari fukki fan ak ñeenti ci weeru jëkk bi, ba ma nekke ci wetu dex gu mag gi, di Hiddekel; ma yékkati sama bët, xool, te gis nit ku nekk, sol yére lino, te ñiisam lalloo ak wurus wu rafet wu dëkk Uphaz. Yaramam itam mel ni beril, kanamam mel ni melokaanu leer gu mel ni dānk-ndānk, bētam mel ni lāmp yu safara, loxoom ak tānkam mel ni xānjar wu sellaloo, te baatam mel ni baatu mbootaay mu bare. Daniel 10:4–6.

Baati “mareh,” bi tekki “melokaan,” ñu ko tekki ci xaaj bi ne: “melokaanu layit.” Baati boobu ñu ko jëfandikoo ñetti yoon ak benn ci saar fukki xaaj, te ñaari yoon ñu ko tekki ne “peeñu”, ñaari yoon it ne “melokaan.” Ñu ko jëfandikoo yeneen ñetti yoon ci bindam bu jigéen. Baati “marah” mooy waxin wu jigéen wi ci peeñu “melokaan” bi. Ñu ko firndeel ne mooy “seetu-gisukaay”, te mooy benn waxin wu “taxawul-jóg” buy jur lu am ndax dees ko gis.

Abeb buy jur ci sàkku men na jóg ci benn adjectif buy jur lu am mbaa mu indi ay njariñ. Ci làkk ak ci yoonu njàngum làkk, lu bari dafa di jëfandikoo ci iwer ya walla ci tabax yi di wax xalaat bi ne nit mbaa dara ngir mu def jëf walla mu jaar ci benn xalis.

Ci misaal, ci wax ji ne “Moom moo ko tax mu ree,” baat-u jëfandikoo “tax” day wone ne mooy baat bu firndeel ndaxte dafay feeñal ne sujet bi (moom) moo waral objet bi (moom) mu def jëf ji (ree).

“Dama defar sama oto.” (Ci wax ju ne, boroom wax ji “man” moo tax ba kenn def jëf ji, di saxal oto bi.)

«Moom ay taal ay taal ay njàng ngir waajal exam bi.» (Fii, dogal bi “Moom” moo tax ay taal yi dugal seen bopp ci jëf ji di njàng ngir exam bi.)

«Mu watu kope koomu.» (Ci mbir mii, wooteb baat bi nekk ci wax ju ñëw ji di «Mu» moo taxoon kenneneen def ko jëf ji di dagg ay kawaram.)

“Kompanii bi defar kenn gi yeesal tabax bi.” (Ci wax jii, kompanie bi moo tax ba kenn ku nekk def jëf ji di yeesal tabax bi.)

“Dina taxawal ñu ndimbal ci liggéeyu kër gi.” (Fii, sujet bi “Dina” mooy xalaat ne dina yóbbu xale yi ngir ñu bokk ci jëf ji di dimbali ci liggéeyu kër gi.) Ci bépp ci misaal yii, ay verb yu jëfandikoo causative (had, made, got, get) dañuy wone ne sujet bi mooy tax kenneneen def jëf ji verb bu mag bi wax (repaired, study, cut, renovated, help).

Njàngum “march” bu melokaan bi, bu ñu ko waxee ci jamono ju jigéen “marah”, te ñu tekki ko ne “seetu bu ñu ci gis sa bopp”, moo xamle ne njàngum Almasi bi ñu glorifye, di dellu feeñ ci ñi xool njàngum bi. Ba Daniyeel gisee “melokaan”u Almasi mel ni leer gu xëy, am na benn xeetu nit ñu daw ci ragal, waaye ci Daniyeel, loolu jur na ci moom soppi buy kéemaan ci biiram.

Man maa Daniyel rekk la gis peeñ ga; ndaxte nit ña nekkoon ak man gisewuñu peeñ ga. Waaye ragal gu mag daldi dikk ci ñoom, ba ñu daw ngir dencu. Moo tax ma des maa rekk, te gis naa peeñ gu mag gii; doole desatul woon ci man, ndaxte rafet gu ma amoon soppeeku ci yàqute ci sama biir, te amatu ma woon benn doole. Daniel 10:7, 8.

Dëgg mooy li ñuy wone ci baat bu Ebrë “dëgg”, bi ñu sos ak araf bi jëkk, bi fukki ñettelu ak bi mujj ci abesedeer bu Ebrë. Araf bu jëkk bi ak araf bu mujj bi dañuy mel ni benn ci Kirist, ndax moom, ni Alfa ak Omega, dafa feeñal saa su ne mujj gi ak njàlbéen gi. Araf bi ci digg, walla bi fukki ñettelu, moo tekki ngëmadi. Daniyel nee na: “Man Daniyel doŋŋ maa gis peeñ mi,” waaye góor ña nekkoon ak Daniyel, te doon dund ci ngëmadi, “gisuñu peeñ mi.” Moo tax Daniyel “doŋŋ” “gis peeñ bu réy bi.” Ci njàlbéen gi ak ci mujj gi, Daniyel doŋŋ moo gis peeñ mi, te ñaareelu wax ji tax na ña daw woon feeñal seen ngëmadi. Daniyel dafay teewal askanu Yàlla ci fan yu mujj yi, ñi ñuy soppi ba mel ni meloow Kirist jaarale ko ci yoonu xool meloom. War nanu xool peeñu “seetuukaay bi”.

“War na am xam-xamu Yàlla ci dund gu aju ci mën a seet te mën a xam. Su nu toppee ba xam Boroom bi, dinanu xam ne génn-génnam waajal nañu ko ni suba si. Kirist dafa nu woo ngir fees ak bépp matug Yàlla. Noonu rekk lanu man a tegtal dëggug matug diiney Kiristaan bi. ‘Ku naan ndox mi ma koy jox,’ la Musalkat bi wax, ‘du marati mar mukk; waaye ndox mi ma koy jox dina nekk ci moom teen bu ndox buy fexe ba dem ci dund gu dul jeex.’ Kirist bëgg na nu nekk ay liggéeykat yu bokk ak moom. Bu nu weesoo bopp, dina nu may yiwam ngir nu jox ko ñeneen. Ñaari cariit oliif yi, yi ci jaar ci ñaari tubo yu wurus yi di tuur meññet wurus gi ci seen bopp, dinañu dugal cang-gi ci ay ndab yu set, ak leer, ak ngeer, ak yaakaar, ak mbëggeel ngir ñi soxla. War na nu jox Yàlla liggéey gu gën a dul yëngu-yëngu rekk. Waaye manunu koo def ludul ci jàng ci Yeesu, di sàmm noflaayam ak woyofug xolam. Na nu nëbb sunu bopp ci Yàlla. Na nu am kóolute ci moom. Na nu sax ci Kirist. Noonu nun ñépp, ‘ak kanam gu ubbeeku, di xool ni ci seetu bu wer ngalam Boroom bi, ñu soppi nu ba tollook melokaanam benn benn, jële ko ci ndam ba ci ndam,’—màggat gu aju ci màggat. Yàlla du séentu ci yaw walla ci man lu maneesul. Bu nu koy xool, man nanu a soppeeku ba mel ni moom.” Signs of the Times, 25 Awril 1900.

Ci téereb Daniel saar fukk ak ci téereb Daniel saar juróom-ñett, Gabriel moo jox Daniel tekkig xëtu yëg-yëgu ci biti ak ci biir yi aju ci waxu yonent bi; te kàddu jëkk bi Daniel wax ci aaya bu njëkk bu saar fukk mooy ne amoon na xam-xam bu baax ci ñaar ñépp seeni yëg-yëg, yi ñu tegtal ni “mbir mi” ak “peeñ mi.” Xam-xam boobu dafa ko jot ci mujjug juróom-benn fan ak benn fan yu tollu ci

jooy ak naqar. Juróom-benn fan ak benn fan yooyu dafa jeex ak ñëwug Michael, malaaka bu mag ba. Limu ñaar téeméeri ak ñaar-fukk, ak limu ñaar-fukk ak ñaar, miy fukkéele walla asaka bu ñaar téeméeri ak ñaar-fukk, mandarga la ngir booloo Yàlla ak nit, te ci bés bu ñaar-fukk ak ñaar lañu soppi Daniel ba mu mel ni Krist.

Duma lekk wu neexul, yàpp walla biiñ kenn duggul sama gémmiñ, te it maa ngi bañoon di may sama bopp diw, ba ñetti ayu-bés yu mat sëkk mat. Te ca ñent-fukk ak ñeenteelu bésu weer wu jëkk wa, bi ma nekke ca wetu dex gu mag ga, gi tudd Hiddekel; noonu yéeg naa sama bët yi, xool, te gis ne amoon na kenn ku sol lino, te wërngalam yi dañoo leen laxasee ak wurus wu set wu Uppaz. Daniel 10:3–5.

Daniyel mooy boppu nit Yàlla yi ci mujjug jamono, ñi xam ci Kàddug Yàlla gu wax lu jiitu ne dañu leen tasaaroo, te ñu ngi metti ndax seen xalis gu tasaaroo, di seet leer. Seen xalis gu tasaaroo wonees na ko ni xuru dox yu wow te dee ci xur wi nekk ci Esekiyel saar ñetti fukk ak juróom-ñaari. Yeneen dox ya dee nañu, te tasaaroo nañu, waaye waxees na ne mooy kërug Israyil. Kërug Israyil gu mujjug jamono mooy ñaar-fukk ak ñeent junni. Tasaaroo nañu, ni Daniyel xamoon ko ci téerey Yeremi ak Musaa. Ci Esekiyel, dee gi di wone ne xam nañu seen xalis.

Noonu mu ne ma, “Yow doomu nit ki, yàll yi mooy kërug Israyil gépp; xoolleen, ñoom ñuy wax ne: ‘Sunuy yàll wow nañu, sunu yaakaar jeex na, te dagg nañu nu sore suñu cër.’” Ezekiel 37:11.

Kër gu Israyil, mi di yax ya, wax nañ ne ñu ngi “dogg nu ci sunuy cér.” Ñoom xam nañ seen xalis gu tasaaroo. Kër gu Israyil gu fan yu mujj yi matal na léeb bu fukki janq yi ba ci benn araf, te ci jaar-jaaru Millerite bi, matug xam ne dañoo dogg ci seeni cér, misees na ko bi janq yu xelu yi deggoo ne ñu nekkoon nañu ci waxtu bi yàgg, te itam ne waxtu bi yàgg moo doon ab diir bu leer ci léeb boobu. Ñi nekk ci Ezekiel te xam seen xalis gu tasaaroo, ñooy ñi gannaaw njàqare gu njëkk ga xam ne dañoo nekkoon ci waxtu bi yàgg.

Yéen ñaar, yax yu Ésekiyel yi ak ñi xam-xam ci léeboonu fukki janq yi, dañu leen tegtal ci jooyu Daniyel bi diiru fan yu ñaari-fukk ak benn. Gannaaw fan yu ñaari-fukk ak benn yooyu, ci fan bu ñaar-fukk ak ñaar, Mikayel wàcc na, te Daniyel jot na gis-gis bu Kirist bu selloo bi, moo ko soppi ba muy mel ni Kirist. Janq yu xam-xam yi ak yax yu dee yi itam war nañoo jaar ci soppeku gi ñu matale jaarale ko ci gis-gisu seetu-set.

Danyeel, yaxu Yexeskel yu dee, ak janq yi am xel ci jaar-jaaru Millerite, ñoom ñépp mengoo ak ñaari seede yi ñu rey ci Biir Peeñu ga ca sura fukki ak benn. Muusaa ak Ilyaas ñu leen reyoon, waaye waroon nañu leen dekkal ca mujj ga ñatti fan yu mën a doon misaal ak genn-wàll. Muusaa, Miikaayel moo ko dekkal, ni ko Téere Yuddé wonee.

Waaye Mikàel malaaka mu mag ka, bi muy xuloo ak Seytaane te ñuy werante ci yaramu Musaa, mu ñeme woonul a indi ci moom xacc gu xasaw; waaye mu ne: «Boroom bi yedde la.» Yud 1:9.

Ci saraxu fukk ci téereb Daniel, Daniel jot na gis-gis bu mel ni seetu bu leer ba Mikael wàcce gannaaw ñeen-fukk ak benn fan yu jooy. Baatu Mikael mooy dekkal ñi dee.

Ndax Boroom bi ci boppam dina wàccé ca asamaan ak xaacu bu réy, ak baatub malaakam bu mag ba, te ak trompetu Yàlla; te ñi dee woon ci Kirist dinañu jëkk a dekki. 1 Tesalonig 4:16.

Daniel saar fukki-ñett day wax ne am na jàppandikoo bi ci xeetu Laodiseg bu malaaka bu ñetteel bi jëm ci xeetu Filadelfig bu malaaka bu ñetteel bi. Mu dëppoo ak ñaari seede yi ci Peeñu saar fukki-benn, ak yax-yax yu dee yi ci Ezekiel saar ñett-fukk ak juróom-ñaar, ak janq yu xel yi ci léeboonu fukki janq yi, ak Millerite yi ñu matal léebon boobu. Jibraayil moo joxe tekki gi ci peeñ gu mag ga mel ni seetu, te bi mu doon jeexal liggéeyu tekki bi mu tàmbaalee woon ci saar juróom-ñent. Tekki gi amoon na ci li Jibraayil xamale woon tarixu kàddug yonent bi nekk ci saar fukki-benn, te moom dëgg-dëgg dafa wéy ba ci ñetti aaya yi njëkk ci saar fukki-ñaar. Noonu ci aaya bu ñenteelu saar fukki-ñaar, ñu wax Danyeel mu tëj téereem.

Ci Yàllaal fukki sarax ak benn ci téereb Daniel, “rëdd ci rëdd”, Daniel dafa di tegu nit ñi Yàlla ci mujj fan yi, ñi itam ñu teg ci Daniel sarax ñaar ni ñuy sàkku ak xol bu dëgër (ci suufeetu dee), ngir xam bataaxal bu wax ci waxu yonent bi ci biti, bi Nebukadneccar tegu ci nataal bu kumpaam, bu jànq yi di firndeel. Itam mi ngi sàkku ngir xam peeñ mi ci bataaxal bu biir, bu wax ci waxu yonent, bi ñaar fukki téeméeri fan ak ñett téeméeri fan di firndeel. Gannaaw ñaar fukki fan ak benn fan yu màndarga yu jooy ak wóolu ci sarax fukki ci téere bi, mujj nañu koo tegu ni mu xam na ñaari peeñ yi ñëpp. Xam-xamam mat na bi malaaka bu kawé bi wàcce, te ñu laal ko ñetti yoon.

Ay mënnaale ak Michael, te gis-gis bu Michael bi mu moom rekk di gis, waajal na ko ngir mu jël tekki bu mat sèkk bu ñaari gis-gisi kàddug yëgle, bi ci biir ak bi ci biti. Mënnaale moomu mooy li ñu ténk, rëdd ci kaw rëdd, ak wane bu baax xëll bu gëna leer, bu ñu ko boolee ak Ezekiel saar fanweeri juróom-ñaari, Révélation saar fukk ak benn, ak Esaïe saar juróom-benn. Aaya bi nekk ci saar fukk ak benn, fu Gabriel boolee ñaari gis-gis yi, mooy aaya fukk; ndax foofa buur bu bëj-gànnar jëm ba ca kërug dëgër ga, waaye du yokkati dara ginnaaw loolu. Kërug dëgër ga mooy réew mi, walla péey mi, walla buur bu Misra gi nekk ci aaya ba, ni ko Esaïe définée ci saar juróom-ñaari.

Ndax boppu Siri moo di Damas, te boppu Damas mooy Resin; te ci biir juróom-benn-fukk ak juróom-ñent at, dees na dambal Efrayim ba mu bañ a nekk xeet. Te boppu Efrayim moo di Samari, te boppu Samari mooy doomam Remalya. Su ngeen gëmul, faw dungeen taxaw bu dëgër. Esayi 7:8, 9.

Ci wërs 10, ci kapituur 11 bu Daniyel, buur bëj-gànnaw bi ñëw ba ci diggub réewu Masar, te wërs bi wax ne loolu mooy “kërug aay” bu Masar (buur bëj-saalum bi). Wërs 10 man nañu ko wone ne mu ngi tegtal atum 1989, ba Yunion Sowiyet bi daanu ci loxol paap bi ak ay mbooloom xarey proxyam, Melowaan yu Bennoo yi. Loolu moo doon bu jëkk ci ñetti xarey proxy yi, yu mujj di Muy Adoona III bi ca ñetteel xareb proxy ba (Panium). Ñaareelu xareb proxy bi wërs 11 ak 12 ñoo koy tegtal, te léegi mi ngi xew ci Ukraine, fa Rusia di taxawu buur bëj-saalum bi, ni Yunion Sowiyet bi taxawe woon buur bëj-saalum bi bi mu daanee woon ci 1989.

Maa ngi jëfandikoo ba noppi wax ji ñuy wax “xare su tàngul” ngir wone wuute gi nekk ci diggante ñetti xarey wàlluwaay yooyu ak xarey àddina. Ci dëgg-dëgg, am na xare gu dëgguy yëngu ci Ukraine, ba taxul ne du xare su tàngul, waaye mooy xarey wàlluwaay ci diggante paapas bi ak ay

àndandoom ak Russia. Waaye am na war a am ñetteelu xareb àddina, fa xeetu réew yu bari loolu ñi war a jàpp ni ñooy ay bëtub xare.

«Yalla bokk Yàlla amoon nañu xel ci alag gu jub ci kaw junni dëkk yi, te léegi dañuy dem ba jege lool ca jaamu xërëm!...»

“Tooñ wiñ nax jaaree na ag ba jeex. Jaxasoo fees na àddina bi, te tiit bu réy dina yàggul a wàcci ci nit ñi. Muji gi jege na lool. Nun ñi xam dëgg gi war nanoo waajal sunu bopp ngir li nar a dal ci kaw àddina si ni mbëx mu réy te yéeme gu tar.” Review and Herald, 10 septembre 1903.

Ci ayé fukk ak fukki, Risi, buur gu bëj-saalum bi, dina daan mbooloom xare bu papaas bi di jëfandikoo ngir feesal boppam, te mbooloo moomu dañuy ko tektale ak réewum Nazi bi miy jiite xarey Ukrean bi, te Amerig moom, mi doon mbooloom xare bu njëkk bu papaas bi di jëfandikoo ngir feesal boppam, moo koy taage. Ca xareb àddina ñaareel bi, mbooloom xare bu papaas bi, di buur bu bëj-gànnar, ngir dajale ak Risi bu Kominis bi, mooyoon nguug Nazi gu Almaañ; te mbooloo xare boobu daanu na, ni muy daaneeti ci Ukrean ci lu yàggul.

Ñetteel xareb buy deen bi ñetteel mooy liñu tektal ci ay aaya yu fukki ñett ba fukki juróom, te mu amoon yoon ci jaar-jaaru taarix ji yàgg ba ci xeexu Panium. Xareb buy deen bi ñetteel dina ko yore États-Unis, moom mi di mbooloom xareb buy deen baab bi, te buur bu bëj-gànnar dina not ci xeex boobu ci kaw ateyisam, ni mu ko defe woon ci xareb buy deen bi jëkk (xarebu sedd bi). Ci xareb buy deen bi jëkk ak bi ñetteel, buur bu bëj-gànnar bi — baab bi — dafa daan buur bu bëj-saalum bi (Soviet Union), te gannaaw loolu mu daan Mbootaay Xeet yi. Mbooloom xarebam buy deen ci ñaari xeex yooyu moo nekkoon, te dinaat nekk, États-Unis.

Trump dinañu ko dellu falat ni juróom-ñettelu president, maanaam mu bokk ci juróom-ñaari president yi nguuron ca United States ginnaaw ba jëfandikoo nañu jàngoro proxy bu njëkk bi (xare bu sedd bi) ci 1989, te loolu mooy woon waxtu muji gi ñeel yëngu-yëngu yeesalug ñetteel malaaka bi. Trump dafay teewal saxalug Républiquein bi ci rab wu suuf si, te jële na ci atum rey ci loxoy rab wi ci “woke” ateyism bi ci 2020, ngir matal Kàddu Yàlla ci Peeñu kapitaal fukki benn, fa ñaari seede yi deewee ci mbedd mi.

Future for America moo ngiir ndeyjoor gu dëgg gi ci diine Protestant bi ci benn jaar-jaar bu ni mel, te ci atum 2020, Future for America jot na ci loxo rab wu “woke” atée yeneen diinewul benn gaañu dee. Ci atum 2023, ñaar-fukk ak ñaar at gannaaw 2001, Michael wàcc na ngir tàmbali jëfandikoo bi Ezekiel, John, Daniel ak Isaiah teyir ngir dekkalati benn xarekat yu am kàttan, yi dees na leen yékkati ni bannéeru màndarga ci Sunday law bi di ñew lu yàggul.

Ci atum 1856, yëngu Millerite bu Filadelfi soppi jëmoon yëngu Millerite bu Laodicee, te fa ak fa mu bañ xam-xam bi gën a yagg ci juróom-ñaari waxtu yi, ba noppi mu matale seen moytuw Yàlla ci atum 1863. Millerite yi jëmoon nañu jóge ci xalis wi dëkkal kilifaag bu jeexal gu juroomeel gi, mooy Filadelfi, ba ca xew-xewu juróomeel ak benn gi, mooy kanamug ngëneel gu juróom-ñaareel gi; te bés boobu bu soppi méngoo na ak jaar-jaaru atum 2023, ba yëngu Laodicee bu Future for America di soppi jóge ci xew-xewu kilifaag bu juróom-ñaareel gi, dellu ca xew-xewu kilifaag bu

juroomeel gi, mooy Filadelfi. Ci jëfandikoo gu yonent bi, ñaawkat bu Protestant dëgg gi, ni horn bu Republican bi, dafay doon juróom-ñaareel ak benn bi, mi bokkoon ci juróom-ñaari bi.

Buntu ngir xam ne xareb Ukrain mooy ñaareelu xare bu proxy, mooy “bërëb bu ñu dëgërël” bi ci aaya fukk, ak aaya juróom-ñaari. Ci aaya juróom-ñaari, bi tegtale woon baapaasi bi di jot ay gaañu yu rey yu koy rey ci atum 1798, buur bu bëj-gànnar dugg na ci “bërëb bu ñu dëgërël” bu buur bu bëj-saalum, te loolu mat na yoon bi jeneral Napoleon duggée ci Vatican te jàpp baap bi nekk jaam. Buur bu bëj-gànnar dugg na woon ci bërëb bu ñu dëgërël bi. Ci aaya fukk, buur bu bëj-saalum, miy tegtale baapaasi bi ak mbooloom xareem bu proxy, mooy États-Unis, dafa tasarekk sampu Union Soviétique, waaye mu bàyyi “bërëb bu ñu dëgërël” bi taxaw. “Bërëb bu ñu dëgërël” bi mooy bopp bi, péeyu nguur gi—mooy Russie.

Waaye “bopp bi,” walla kër gu dëgër gi, man naa sax ci ñaari walla ñetti seede rekk, boo jëfandikoo Esayi saar 7, aaya 7 ak 8. Esayi 7, aaya 8 ak 9, mooyoon bëgg-bërëb bu njëkk bi Hiram Edson di delloo xel ci moom ci ay jukkiam yu aju ci “juróom-ñaari waxtu yi” te ñu siiwal leen ci atum 1856. Ñaari aaya yi di tabbax ne Rusi mooy kër gu dëgër gi di not ci xareb Ukreen bii léegi, ñoom itam ñoo di ñaari aaya yi di tabbax tomb bu njëkk bi ci ñaari “juróom-ñaari waxtu yi,” ci kaw nguurug bëj-saaloom ak nguurug bëj-gannaaru Israyil. Aaya 10 ci saar 11 mooy wax gis-gis gu biti gi, gi Rakk bu Jigéen White jàngale ne ñu samp ko ci yokkutey ak wàññiku nguur yi.

“Ci yéeg ak suufel réew yi, ni ñu ko leerale ci téereb Daniel ak Apokalips bi, war nañu jàng ne ndam ak mǎggug àddina gu bëgg a feeñ rekk amul njariñ. Babilon, ak kàttanam gu yépp ak maggam, lu mel ni moom sunu àddina gisatul mbaa toog gannaaw,—kàttan ak mǎgg gu nit ña jamono jooju yaakaaroon ne sax na te dina yàgg,—naka lañu ko jéggi ba noppì, ba mu weesu ba ñàkk yoon! Ni “tóor-tóori ñax mi,” moo yaxu. James 1:10. Noonu la nguurug Medo-Perse sankoon, ak nguur yi Gres ak Room. Te noonu la lépp lu amul Yàlla muy fondemaam di jeexee. Lu kennul woon sax mooy li ñu boole ak pexeem, te di wone jikkoom. Ay njàngaleem rekk a di yëf yi sax ci sunu àddina.” Prophets and Kings, 548.

Ñetti proxy wars yi ñett dañu leen “wone bu leer ci téereb Daniel ak Révélation bi,” te caabi dëgg googu mooy “kër gu dëgër gi” ci aaya fukki bi, ci Daniel fukki ak benn. Waaye aaya fukki boobu itam dafay wax ci gis-gis gu biir gi, ndaxte tambali “juróom-ñaar yoon yi” ñoom ñaar itam, dañu ko jàngale ci Isaaya saar ñaari aaya juróom-ñett ak juróom-ñeent. Biti ak biir mēnuñu ñoo taxaw ku nekk ci boppam, te ñaari jamono yi, bu nekk di ñaari junni ak juróom-ñaar téeméer ak ñaar fukki at, ñoom itam ñooy ñaari yat Ezekiel, yuñu boole benn, di mel ni xëj giirug téeméeri junni ak ñeent-fukki ak ñeent ñi, te loolu mooy booloo Yàllaak nit.

Njëfandikoo Daniel ci giseb “marah” buy jural mi ngi tegu ci rëddin wax yu Yàlla bi Mikael wacce di dekki ay nitam yu mujj-jàmma. Dekki boobu mi ngi tekki yoon yi Kirist di matale ngir boole Diviniteem ak nittey nitam yu mujj-jàmma. Loolu mi ngi ame ci boole xel bu Yàlla ak xel bu nit, ba ñu am benn xel; te itam mi ngi ame ci néegu gàngune gi, ci Barab bu Gën a Sell bi, moom mi di “këru taxawaay” bi Sër White jàngale ni mooy “citadel” (këru taxawaay) bu bakan bi.

Ci néegu buur Yàlla, nit ñi Yàlla ci mujjug fan yi di jot xelum Almasi, te gannaaw loolu ñu toog ak Almasi ci bérab yu kaw yi. Bérab bu kaw ba Almasi toog mooy kër gu dëgër gi walla boppu kër

Yàlla gi. Kër-tembëri yaram bi am na benn nature bu suufe, mooy suux, walla yaram bi. Te itam am na benn nature bu kawé, mooy xel mi. Ci sarax bi fukk ci Daniel saaru fukk ak benn, caabi bi di màndargaal kër gu dëgër gi ci gis-gis bu biti bi, mooy itam màndargaal kër gu dëgër gi ci gis-gis bu biir bi, te ci def noonu muy xamle taarix bi fan la bépp ñaari wéy yi, muy yi Republicanism ak Protestantism, di jàll ci melow rab wi (Republicanism), walla melow Yàlla (Protestantism dëgg gi). Noonu ñaari wéy yooyu ñoom ñépp dañuy nekk juróom-ñetteel bi, bi boka ci juróom-ñaari.

Bëgg-bëgg gu dëgg Protestantisma mooy nag bënn bu Philadelphia bi, moo di mbooloom kàttanu Ezekiel, ak ràkkaayug Esayi bi ñu yékkati ci xareb dàqale ak nataalu rab wi, jëkk ci États-Unis, te gannaaw ga ci àddina si. Daniel fukki benn, aaya fukk, mooy wone taxawaayu jamono ci taarixu sell bi, fa boole gi mat ya di tambalee. Xareb Ukraine bi tambalee na ci 2014, waaye ba ci 2022 la Russië tàmbele duggal xare ci Ukraine. Ci 2023, ñaar-fukk ak ñaar at gannaaw 2001, Mikael tàmbele liggéeyam ngir dekkal ñi daan naqar ci seen jëkk a sàngu yaakaar, ci matug léebu fukki jigéen ñi ci 2020. Jëkk la yékkati ab “baat”, te léegi baat boobu moo di yuuxu ci màndiŋ ma. Ci sulet 2023, baat boobu tàmbele yuuxu, te mooyoon benn baat bi ñu yékkati woon ca njàlbéenu yëngu-yëngu yeesalug malaaka bu ñetteel bi ci 1989, ndaxte Yeesu dafay saa suuxale mujje gi ak njàlbéen gi.

“baat” ba di cry ci màndiŋ mi tàmbele na yégle Kapitër bu njëkk ci Peeñ mi, fa ñu tektale booleb Yàlla ak nit ci ni mooy Peeñu Yeesu Kirist, ab peeñ bu ñuy ubbi lu jiitu bés bu ténku ba jeex. Daniyel dafa amoon loolu ci kapiteer bu fukk, ci visions bu “causative” bi. Booleb Yàlla ak nit ci ay aayaat yu njëkk yi ci Peeñ mi dafa tegu ci dëgg gu gën a am solo, ni ko sartu njëkk a waxe. Booleb Yàlla ak nit, moom mi di tēj giir ñaar-fukk ak ñeent-fukk ak ñeent-junni nit ñi, Kàddug Yàlla moo ko di matal. Kàddu googu, Baay bi moo ko jox Doom ji, mu jox ko Malaakamam, te malaaka ma jox xibaar bi ab nit ku nekk ci boppam ngir teewlu ko. Ñaari jéego yu njëkk yi, Yàllaay tektale leen. Ñaari jéego yooyu am nañu seen melokaan bu leer ne ñaareelu jéego bu Yàllaay gi di tektale Yàllaay gi bind lépp. Ñaari jéego yi ci topp nag, bindi Yàlla yi ñoo leen di tektale. Jéego bu njëkk bi mooy malaaka bu daanuwwul, te ñaareelu feeñug mbindum Yàlla mooy ki ñu woon jox kàttan gu mu mana bindaat ni melokaanam. Jéego boobu bu ñeenteel bi, miy tektale nit, dafa wara jël xibaar bi, yónnee ko ci mbooloy iglese yi, ngir iglese yi man a “jàng te dëgg” yëf yi ñu bind ci biiram.

Dina yokkute gat njàng mi ci jàngat bii ci bind bi ci topp.

Xam-xamu Yeesu Kirist, mi Yàlla jox ko ngir won ay jaamam li war a xew ci lu gaaw; mu yónni ko, te biral ko jaarale ko ci malaakam, caayam Yuuxaana: moom mi seede Kàddug Yàlla, ak seede Yeesu Kirist, ak lépp lu mu gis. Ku jàng moo barkeel, te ñi dëgg baat yi ci waxi wax jii ci kanam, te sàmm li ci bind, ñoo barkeel; ndaxte jamono ji jege na. Yuuxaana ci juróom-ñaar ñi mbooloy gëm ñi nekk ci Asii: na ngëneel ak jàmm descendi ci yéen, jële ci ki nekk, te nekkoon, te di ñëw; ak ci juróom-ñaar yi Xel yi nekk fa kanam nguuram; ak ci Yeesu Kirist, seede bu takku bi, taaw bu njëkk ci ñi dee, te buur bu suufe bi ci kaw buur yi ci suuf. Moom mi nu bëgg, te raxas nu sunuy bàkkaar ci deretam, Te def nu ay buur ak ay saraxalekat ngir Yàlla ak Baayam; na ndam ak kilifteef nekk ci moom ba fàww ak ba fàww. Aamiin. Xool-leen, mu ngi ñëw ak niir; te bët bu nekk dina ko gis, ak it ñi ko jamoon; te xeet yépp yi ci

suuf dinañu jooy ndax moom. Waaw, Aamiin. Man maa di Alfa ak Omega, njàlbéen ga ak mujje ga, la Boroom bi wax, ki nekk, te nekkoon, te di ñëw, Boroom Kàttan gi. Man Yuuxaana, mi itam di seen mbokk ak seen àndandoo ci tiis, ak ci nguur gi, ak muñug Yeesu Kirist, maa nekkoon ci dun bu ñuy wax Patmos, ndax Kàddug Yàlla ak ndax seede Yeesu Kirist. Dama nekkoon ci Xel mi ca bésub Boroom bi, te dégg ca sama ginnaaw baat bu réy ni trompet, Mu naan: Man maa di Alfa ak Omega, ki njëkk ak ki mujj; te li nga gis, bindal ko ci téere, yónnee ko ci juróom-ñaar ñi mbooloy gëm ñi nekk ci Asii; ca Efes, ak ca Simirna, ak ca Pergam, ak ca Tiyatir, ak ca Sardis, ak ca Filadelfi, ak ca Lawodise. Xam-xam 1:1–11.